

TALENTⁿ

www.talentn.hu

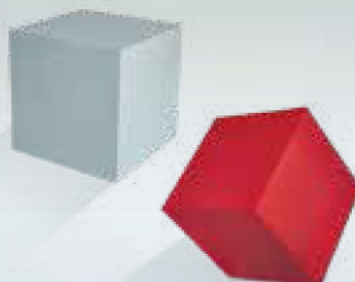
talentn.reblog.hu

A TEHETSÉGEK SZTALÁNÁL



BESZÉLGETÉS INNOVÁCIÓRÓL,
MŰVÉSZETRŐL, TUDOMÁNYRÓL
ÉS TÁRSADALMI ÉRTÉKEKRŐL

Balogh Tamás
Hives Áron
Hodosán Dóra
Huszár Viktor
Jeney Ákos
Kőpataki Katalin
Kőszegi Tamás
Kump Edina
Lengyel Zsófia
Dr. Lőrincz Márton Ákos
Magyarné Fekete Veronika
Nemes Orsolya
Pölcz Ádám
Tóth Károly
Dr. Tóth-Vajna Gergely
Dr. Tóth-Vajna Zsigmond
Vásárhelyi Dávid



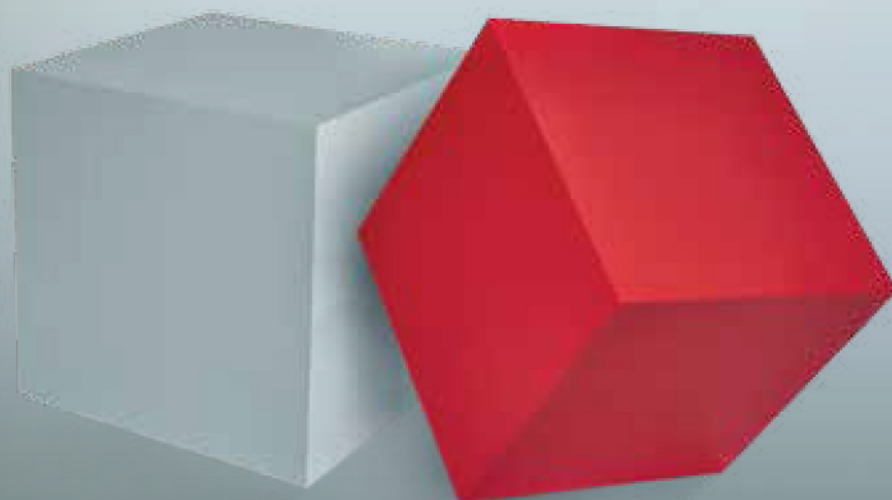
A KÜLFÖLDI
TAPASZTALAT
**NAGY
TANÍTÓ**

A TALENTUM
GENETIKAI,
**PSZICHOLÓGIAI
HÁTTERE**

PÉLDA **MUTATÓK**
INTERJÚK
A MENTOROKKAL

A HIÁNY
A KREATIVITÁS
RUGÓJA

TEHETSÉGBŐL
SZTÁR



KŐSZEGI TAMÁS

FILM- ÉS ANIMÁCIÓS RENDEZŐ

AZ EGYETEMEN AZT MONDTÁK NEKÜNK:
MŰVÉSZET VAGY VAN AZ EMBERBEN, VAGY
NINCSEN, EZÉRT EZT NEKÜNK NEM IS FOGJÁK
TANÍTANI. EZ AZONBAN NAGY TÉVEDÉS, MERT
MINDENT LEHET FEJLESZTENI EGY BIZONYOS
SZINTIG ÉS ÉRDEMES IS. AMIT VISZONT NEM
LEHET FEJLESZTENI, AZ A TUDÁSVÁGY,
A TUDÁSSZOMJ.



A PADKÁKON TÚL

MODERÁTOR: MARÓTHY CSABA

Türelem, empátia, kitartás. Ezek az elsőszámú összetevői a tehetség érvényesülésének. Ezt állítják a TALENT[®] Tehetségforum művészei, akik szerint ha mindez nagyfokú kreativitással is találkozunk, akkor a hétköznapi akadályok is eredményesen legyőzhetőek.

„Magyarországon elég magas a padka” – mondta Karcsi az imént, amikor a kerekesszékesek közlekedési nehézségeiről beszélt. Most mindenkitől megkérdezem: eddigi életek során milyen padkába ütköztetek, és hogyan sikerült túljutnotok rajtuk?

HODOSÁN DÓRA: Szerintem az egész élet tele van padkákkal. Amióta az eszemet tudom, de legalább is amióta céljaim lettek, folyamatosan padkába ütközöm; és nem lehet őket megkerülni. Lehet ilyen a közvélemény, de akár a család is. Nekem hét testvérem van, és én vagyok az egyetlen, akinek érettségije van, és jelenleg a Közzolgálati Egyetemen tanulok. Eleinte a többiek idegenkedtek ettől, próbáltak lebeszélni, de most már egyre inkább belátják, hogy érdemes tanulni. Egy másik magas padka volt számomra, amikor édesanyám lebémult, nekem pedig másnap volt a Latinovits Zoltán versmondó versenyem. Bevitték a kórházba; onnan is arra kért, hogy mindenképp menjek el. Persze mondtam, hogy kizárt, de ő nagyon kemény asszony, azt válaszolta, ha nem megyek el, többet velem az életben nem beszél. Akkor érzelmi zsarolásnak éltem meg, ma már pozitívan fogom fel. Elmentem a versenyre, felmentem a színpadra, a címet bementem, majd teljes filmszakadás. Csak annyira emlékszem még, hogy amikor befejeztem, még harminc másodpercig csak álltam a színpadon és néma csend volt. Meghajlás nélkül lementem, és akkor megszólalt a vastaps, én meg a székben zokogtam. Megnyertem a versenyt. Lehet, hogy ha ez nem történik meg velem, most az életem teljesen más irányba tart. Anya pedig három hónapon belül újra járt, pedig az orvosok azt mondták, tolókosci lesz a sorsa. Ezt az erőt kaptam tőle, amit azóta is igyekszem használni.

TÓTH KARCSI: Elvonatkoztatva az állapotomtól, engem a család eléggé támogatott is, féltett is. Igazából az életem tornyosuló padkák miatt lettem az, aki vagyok. A Szegeden található Fekete István Általános Iskola elvégzése után, ha otthon maradok, egy lehetőségem lett volna: nappali foglalkoztatásba menni értelmi fogyatékosok közé. Szerencsére ezt anyukám nem engedte, így kerülhetem Pestre. Az idegen környezet először igen magas padkát jelentett, ami fokozatosan átalakult lehetőséggé, ahogy egyre több embert ismertem meg. A második padka az volt, amikor elhatároz-

tam, hogy egyetemre megyek (az ELTE történelem alapszak, majd Károli Színházstudomány mesterszak), a harmadik pedig, amikor elkezdtem szervezni az önálló életemet. Pár éve kikerültem a Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjából (egy állami intézet), pedig, aki onnan eljő, mert lejárt az állam által támogatott éve száma, vagy a családjához visszaköltözik, vagy öregek otthonába. De nekem sikerült megoldani, hogy legyenek segítők körülöttem, és mégis erre a kockázatos útra léptem. Azóta is minden napomat meg kell szerveznem, ez az önállóságom ára. Nekem ez a legmagasabb padka az életemben, de tudomásul vettem, s sikeresen megtaláltam rá a megoldást, mert kerestem.

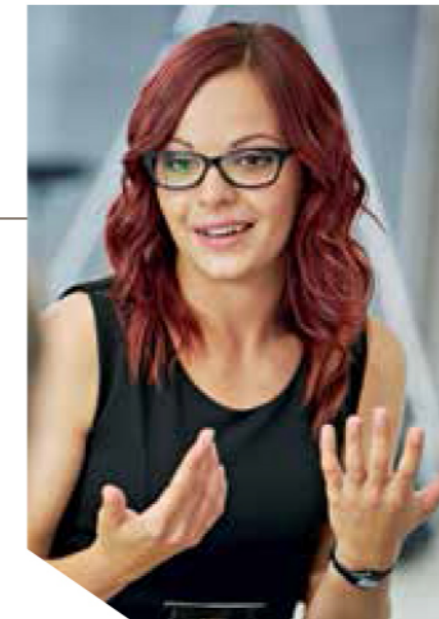
KŐSZEGI TAMÁS: Számomra az jelentette a legnagyobb nehézséget, hogy önerőből, lépésről lépésre kellett előrehaladnom a szakmámban. Amikor 14 évesen elkezdtem asszisztensként, gyakornokként dolgozni, még nagyon naiv elképzeléseim voltak a világról, aminek épp a legaljára kerültem. Filmes hátterem nem volt, a környezetem erős szkepszissel nézte a szárnypróbálgatásaimat. Ráadásul nálunk nagyon nagy a versengés is, elsőre sokkoló megélni például, amikor mások kitűrnak egy pozícióból, vagy amikor csak téged érdekel, egy filmed elkészül-e igazából. Ma viszont már saját cégemet, a Mimicry Motionst vezetem, ami ugyan szintén egyetlen véget nem érő kihívás, mégis óriási szabadságot, rengeteg lehetőséget ad.

Abban, amit idáig elértetek, mekkora része van a tehetségnek és mennyi a munkának?

K. T.: Az én életemben mindenképpen a munkának van nagyobb súlya. Úgy gondolom, hogy a tehetség csak egy kiindulópont – ami persze nem elhanyagolható –, de azután már a befektetett munkán múlik, hogy meddig jut el az ember. Például voltak olyan barátaim, akik sokkal tehetségesebbnek tűntek nálam, azóta mégis elhagyták a pályájukat. Sokat gondolkodom azon, hogy akkor végül is mennyire voltak ők tehetségesek. Arra jutottam, hogy valószínűleg nem, mert a tehetségnek az is a részét képezi, hogy nem adjuk fel, még ha nehézségekbe ütközünk is.

H. D.: Ezzel az állásponttal én is egyetértek, mert a versmondásban is hiába van egy adottság, például a szép orgánus, ha nem vigyázunk rá, nem jól kezeljük, ha nem fejlesztjük folyamatos munkával. Tehát ha nem társul akarakteróval, könnyen elveszíthetjük. Sokan félrecsúsznak ezen; azt gondolják, hogy ami a kezükben van, az már minden. Pedig, ha van egyfajta tehetség valakiben, akkor azt még nagyon-nagyon sokat kell fejleszteni. Szerintem nem ritka, hogy ez a munka akár napi 6-8 órát is igénybe vesz, hogy a tehetség igazán ki tudjon bontakozni.

T. K.: Én ezt annyival tudom kiegészíteni, hogy a tehetség kibontakoztatása azért is nagyon nehéz, mert ha valaki komolyan elkezd dolgozni, munka közben rengeteg kudarc éri, főleg a környezete részéről. Sok pofont kaptam



már, de a pofonok után mindig fel kell állnom, ki kellett állni magamért. Ez általában sikerül, mert minden kihívásban, küzdelemben, kudarcban ott rejlik az a pozitív csíra, amelyet ha észreveszünk, sőt gondosan táplálunk, akkor ez fog szárba szökkeni, s majd sikereket, gyöümölcsöket teremni.

A saját művészeti területeiteken milyen képességeket tartotok fontosnak, ami előrevizsi, előreviheti a karriereteket?

K. T.: Számomra az egyik legfontosabb képesség a türelem, mert az én munkámnak van egy olyan sajátossága, hogy néha évekre telik, mire valami beérik. Ez a hosszú idő nagyon idegőrlő tud lenni, és ehhez hozzá kell szokni. Például egy „stop motion animáció” arról szól, hogy egy tárgyat hogyan tudunk arrébb mozgatni milliméterről milliméterre. Emlékszem, egyszer forgattunk egy lakásban, ahol az elképzelésünk szerint a szellőzöböl egy paszulynak kellett kinőnie. Mivel nem lehetett rendesen sötétíteni, éjszaka dolgoztunk, és órákon keresztül fokról fokra állítottuk be a leveleket. Már majdnem készen voltunk a teljes jelenettel, amikor bekapcsolt a központi szellőzés, és beszippantotta az egészet, amit addig csináltunk, mindent kezdhetünk előről. Az ilyen helyzeteket tudni kell túlélni, és előlről újrakezdeni.

H. D.: Részemről az empátia és a kitartás a legfontosabb. Amikor valaki egy író művét elolvassa, nem biztos, hogy elsőre megérti, vagy nem is biztos, hogy egyáltalán megérti. Az a fajta empátia, ami az életem során kialakult, nagyon sokat segített a versmondásban. De visszafelé, a versmondás is alakította az empátiás képességem, mert egyre könnyebben fel tudom idézni magamban egy költő feltételezett lelkiállapotát az adott vers alapján. A kitartás pedig olyan szempontból fontos, hogy ha elsőre nem érzem, hogy enyém a vers, nem a részem, akkor kitartóan kell felidézniem, hogy vajon melyik élethelyzetben volt nekem hasonló érzésem, olyan, amikor pont ugyanilyen cipőben jártam. És az sem közömbös, hogy én sosem gondoltam a versmondásra, mint versenyre. Mert ha egy szaválóversenyen nem az áhított eredményt kaptam, mindig arra gondoltam, hogy a

„*A mi generációnk kimondottan jó pozícióban van a korábbi generációkhoz képest.*”

a közönség a legjobb bíró: ha ők tapsal, akár könnyekkel ajándékoztak meg, tudtam, hogy jó úton haladok, bármi legyen is az eredmény. Persze a kudarc rosszul esik, de mindig fel kell állni, és menni tovább!

Azt mondom, hogy rá kell kattanni arra, amit komolyan csinálni akarsz, mint egy pitbull?

T. K.: A türelem és a kreativitás nagyon fontos. Utóbbi nemcsak a művészetben, ahol az Artman Egyesületbe táncolva tapasztalom meg hétről hétre, hanem ez a szellem a mindennapjaimban is meghatározó. Visszatérve a padkahasonlathoz; számtalanszor kerülök olyan helyzetbe, hogy egy padkába ütközöm. A kreativitás ahhoz kell, hogy ne erőből akarjak átkelni rajta, hanem hogy megtaláljam a rámpát, ahol simán átjutok. Például ahol tanultam, a mostani nevén Addetur Baptista Gimnázium Szakközépiskola és Speciális Szakiskola, támogattak, hogy tegyem le az emelt történelem érettségit, amiről a minisztérium le akarta beszélni az iskolámat, mivel sajnos nem tudok folyószöveget írni, a dupla szóbeli tesztet meg a bürokraták nem akarták engedélyezni. Az erős ellenállással szemben sikerült kiokoskodni a kreatív megoldást. A pluszpoén még váratott magára: a minisztérium által kijelölt vizsgahelyen a harmadikra kellett volna felmennem, de nem volt olyan lift, amibe kerekese székkel befértem volna. Itt jött az újabb praktika, begurultam a pincébe, és a bizottság jött le hozzám vizsgáztatni. Egyébként nagyon jó eredményt értem el, és fölvettek az egyetemre.

Szerintetek, ezeket a képességeket, ha valakiben nincsen, vagy kevésbé van meg, lehet fejleszteni? Nektek hogyan sikerült? Gondolok például a türelemre, ami kifejezetten nem egy fiatal kori erény.

H. D.: Szerintem mindent lehet fejleszteni, amivel az életünk során szembe kell néznünk, vagy már valamilyen formában az énünk részét képezi. Ez egy fontos feladat; ha valaki valamicskét már tud, de nem azon a szinten, ahogyan elvárható volna, akkor kötelessége mindent megtenni érte. Persze, csak azon a szinten, ahogy életkori sajátosságai alkalmassá teszik rá. Az általad említett türelem például gyerekkorban nehezen fejleszthető, de eltelik tíz év, és megérik rá az ifjú ember.

És nálad, Dóra ez hogyan működött?

H. D.: Én ha szembekerülök egy olyan szituációval, hogy megérzem a gyengeségemet, akkor tudatosan elébe megyek a kihívásnak. Például gyakran választok olyan verseket, monológokat vagy naplórészletet, ami lelkileg mélyen érint. Azt pedig addig gyakorlom, amíg az adott

